

Evaluatie jongerenontmoetingsplek (JOP) Dalfsen

Najaar 2017

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Gebruik	5
3. Jeugdoverlast	6
4. Leren over een gezamenlijke procesaanpak	7
5. Conclusie	8

1. Inleiding

Op 26 juni 2017 besloot de Dalfser gemeenteraad tot realisatie van een jongerenontmoetingsplek (JOP) aan de rand van het parkterrein in het stationsgebied van Dalfsen. De jongerenontmoetingsplek werd later in deze zomer van 2017 gerealiseerd en kreeg een tijdelijke vergunning en proeftijd van zes maanden. Besloten werd om na het verlopen van de tijdelijke vergunning de jongerenontmoetingsplek te evalueren in gesprek met betrokkenen. Met dit evaluatieonderzoek wat voor u ligt geeft de gemeente Dalfsen uitvoering aan dit besluit. In deze evaluatie is met jongeren, omgeving, jeugd- en jongerenwerk en Politie teruggeblikt op enerzijds gebruik, en anderzijds overlast, van de jongerenontmoetingsplek.

Aanleiding

Tot afgelopen zomer kende de kern Dalfsen geen jongerenontmoetingsplek. Eerder kende Dalfsen wel een jongerenontmoetingsplek, op de huidige locatie van nieuwbouwproject Waterfront. Met de realisatie van Waterfront verdween de jongerenontmoetingsplek uit de kern Dalfsen. Jongeren, het jeugd- en jongerenwerk en politie bleven behoefte hebben aan een JOP en namen het initiatief in de richting van gemeente Dalfsen. Enerzijds vanuit het perspectief van jongeren om buiten openingstijden van de jongerensoos een ontmoetingsplek te hebben, en anderzijds vanuit het perspectief van het jeugd- en jongerenwerk en politie om bij jeugdoverlast, een verwijzingsplek in de openbare ruimte te hebben. Dit initiatief om een jongerenontmoetingsplek te realiseren werd door Gemeente Dalfsen omarmd. De jongeren, jeugd- en jongerenwerk, Politie en de gemeente Dalfsen brachten vervolgens samen mogelijke locaties in kaart en stelden concepthuisregels op. Verschillende locaties werden onderzocht op de door de gemeenteraad gestelde kaders. De gemeenteraad gaf in de zomer van 2017 het startsein voor een jongerenontmoetingsplaats met een tijdelijke vergunning van een halfjaar aan de rand van het parkeerterrein in het stationsgebied van Dalfsen. De jongerenontmoetingsplek werd gerealiseerd waarna de proeftijd van een halfjaar inging.

Doelstelling

Het doel van de evaluatie is een oordeel te vellen over de tijdelijke vergunning van de jongerenontmoetingsplek aan de rand van het parkeerterrein in het stationsgebied. In deze evaluatie wordt enerzijds nagegaan of en hoe de jongerenontmoetingsplaats in Dalfsen gebruikt wordt om ontmoeting te faciliteren en anderzijds om jeugdoverlast te beperken. Een ander doel van de evaluatie is om te leren over een gezamenlijke procesaanpak bij het realiseren van een jongerenontmoetingsplek.

Vraagstelling

Om enerzijds na te gaan of en hoe de jongerenontmoetingsplek in Dalfsen gebruikt wordt om ontmoeting te faciliteren en anderzijds jeugdoverlast te beperken, is het zaak om met betrokkenen terug te kijken op het halfjaar na de zomer van 2017. Om te leren over een gezamenlijke procesaanpak bij het realiseren van een jongerenontmoetingsplek is het zaak om met betrokkenen terug te kijken op de gehele periode, ook de periode voorafgaand op de locatiekeuze. De vraagstelling van dit evaluatieonderzoek luidt:

Tot welke advies komt Gemeente Dalfsen over de tijdelijke vergunning van de jongerenontmoetingsplek op de huidige locatie, gezien vanuit het perspectief van gebruik en overlast door betrokkenen?

Hierom luiden de deelvragen:

1. *Hoe kan het gebruik van de jongerenontmoetingsplek in Dalfsen in de tijdelijke vergunningsperiode beschreven worden?*
2. *Hoe kan de jeugdoverlast in Dalfsen in de tijdelijke vergunningsperiode beschreven worden?*
3. *Welke lessen kan de Gemeente Dalfsen trekken over een gezamenlijke procesaanpak bij het realiseren van een jongerenontmoetingsplek?*

Verantwoording

Met deze evaluatie geeft de gemeente Dalfsen uitvoering aan het besluit de jongerenontmoetingsplaats ten einde van de tijdelijke vergunning te evalueren met betrokkenen. Alle betrokkenen, te weten de jongeren, omgeving, jeugd- en jongerenwerk en politie, zijn in dezelfde periode benaderd voor een interview over de jongerenontmoetingsplek. In deze interviews is teruggeblikt op het gebruik, de jeugdoverlast en het realisatieproces van de jongerenontmoetingsplek. Van ieder interview is een gespreksverslag samengesteld waarna bij alle geïnterviewde betrokkenen om goedkeuring en eventuele verbeteringsuggesties is gevraagd. In de hoofdstukken is gebruik gemaakt van de perspectieven van de betrokkenen op de onderzoeksvragen. De gehele persoonlijke gespreksverslagen van de betrokkenen zijn als vertrouwelijke bijlagen toegevoegd aan de evaluatie. Hiermee zijn de gespreksverslagen zichtbaar voor de betrokken partij zelf, de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders. Betrokkenen krijgen via de gemeente Dalfsen geen zicht in elkaars gespreksverslagen. Betrokkenen zelf zijn echter vrij om anderen inzicht te verlenen in hun eigen gespreksverslag en deze te delen met derden.

Leeswijzer

In het volgende hoofdstuk is het gebruik van de jongerenontmoetingsplek in Dalfsen in de tijdelijke vergunningsperiode beschreven aan de hand van de perspectieven van de betrokkenen. In het derde hoofdstuk is jeugdoverlast in Dalfsen en bij de jongerenontmoetingsplek beschreven aan de hand van de perspectieven van de betrokkenen. In het vierde hoofdstuk is ingegaan welke geleerde lessen de gemeente Dalfsen kan trekken over een gezamenlijke procesaanpak bij het realiseren van een jongerenontmoetingsplek. In het vijfde hoofdstuk is een conclusie getrokken aan de hand van de gestelde onderzoeksvragen en de eerdere hoofdstukken. In vertrouwelijke bijlage zijn de gespreksverslagen in overzicht gebracht.

2. Gebruik

Hoe kan het gebruik van de jongerenontmoetingsplek in Dalfsen in de tijdelijke vergunningsperiode beschreven worden?

De jongeren, de omgeving, het jeugd- en jongerenwerk en de politie omschrijven het gebruik van de jongerenontmoetingsplek als weinig. De twee groepen jongeren, als zijnde de twee initiatief nemende groepen, geven verschillende verklaringen voor het niet gebruiken van de jongerenontmoetingsplek. In het algemeen geldt dat de jongeren minder op straat hangen dan voorheen. Waar vroeger iedere dag en avond op straat gehangen werd, is dat nu nog in beperkte mate. Zij hebben andere tijdsbestedingen zoals het bezoeken van de sportschool, studie en het bezoeken van een café. Dit wordt bevestigd door het jeugd- en jongerenwerk en de politie.

Op de momenten dat de twee groepen jongeren wel behoefte hebben om elkaar op straat te ontmoeten wordt de jongerenontmoetingsplek niet aantrekkelijk genoeg bevonden. Meer concreet betekent dit dat het te donker is, te koud door tocht, de vele wind in het open veld en stalen bankjes. Dit maakt dat de jongeren de jongerenontmoetingsplek, voor die momenten dat er wel behoefte is om te hangen, te ver fietsen vinden. Politie en het jeugd- en jongerenwerk zijn hierin teleurgesteld. De jongeren herkennen zich in het feit dat ze zelf de locatie hebben aangedragen met de opmerking dat dit hun enige en laatste reële kans op een jongerenontmoetingsplek was. Eerder was in overleg met andere omgevingen en gemeente gebleken dat de eerste zes keuzes geen opties waren. Het jeugd- en jongerenwerk erkent dat de jongeren een meer aantrekkelijke jongerenontmoetingsplek was beloofd, dit zou echter pas gelden bij een eventuele succesvolle periode en eventuele vergunningverlening voor een langere tijd. De politie vindt dat de aantrekkelijkheid van de jongerenontmoetingsplek geen issue moet zijn.

Omgeving, politie en het jeugd- en jongerenwerk constateren dat een groep van 10 tot 15 jongens en meisjes van 14/15 jaar mondjesmaat van de jongerenontmoetingsplek gebruik begint te maken maar die te jong is om stelselmatig op straat of in een jongerenontmoetingsplek te hangen. Wanneer zij nu op schoolpleinen rondhangen betekent dit dat ze tot half 9 op een schoolplein aan het voetballen zijn. Hoe zich dat gaat ontwikkelen is voor het jeugd- en jongerenwerk en de politie lastig in te schatten. De politie en het jeugd- en jongerenwerk verdiepen zich momenteel in de groep en beschrijven de groep in opgedane ervaring als gezellig en goed benaderbaar. De politie en het jeugd- en jongerenwerk geven aan dat de groep er aan zit te komen voor de komende periode. Een groep onverwachte gebruikers zijn wandelaars die ook in beperkte mate gebruik maken van de jongerenontmoetingsplek¹.

De twee oorspronkelijke groepen jongeren hangen door andere interesses en de aantrekkelijkheid minder op straat. Bij een meer aantrekkelijke jongerenontmoetingsplek willen de jongeren elkaar hier vaker opzoeken. De jongeren benadrukken graag een jongerenontmoetingsplek te behouden zien worden voor de jongere generaties. Zij hebben begrepen dat deze jongere generaties in de veronderstelling zijn dat de jongerenontmoetingsplek alleen voor de oudere twee groepen zou zijn.

De omgeving ziet nagenoeg geen gebruik van de jongerenontmoetingsplek en wil een verplaatsing van de jongerenontmoetingsplek. Zij ervaren dat de jongeren kennelijk andere behoeftes hebben als het gaat om de locatie. Als de jongerenontmoetingsplek aanlooptijd nodig heeft, komt de omgeving weer op haar oorspronkelijke zorgen van het gemaakte bezwaar bij de locatiekeuze. Hierbij blijft een blijvende spanning bestaan voor eventuele toekomstige overlast. De omgeving is geen voorstander voor een vergunning van de jongerenontmoetingsplek op de huidige locatie.

Naar het oordeel van het jeugd- en jongerenwerk is de ideale situatie een jongerenontmoetingsplek 'binnen de bordjes', dit is echter niet haalbaar gebleken. Het jeugd- en jongerenwerk ziet de jongerenontmoetingsplaats graag behouden op de huidige locatie met als functie de verwijlocatie ter voorkoming van- of oplossing van overlast. Het jeugd- en jongerenwerk ziet de motivatie onder de oorspronkelijke groepen jongeren toenemen wanneer de jongerenontmoetingsplaats zoals van te voren aangegeven, aantrekkelijker zou worden gemaakt.

¹ <https://www.dalfsennet.nl/nieuws/336446/s-o-p-kraakt-j-o-p.html>

De politie vindt het voor de lange termijn goed dat deze verwijsplek er is waarmee het gedoogbeleid voor rondhangende jongeren vervangen is door handhaven en verwijzen naar de jongerenontmoetingsplek. Het liefst ziet de politie de jongerenontmoetingsplek op de huidige locatie, anders elders in Dalfsen. De jongerenontmoetingsplek moet naar het oordeel van de politie een langere kans krijgen dan zes maanden. Hoewel er nu minder hangjeugd in het dorp is, kan dit snel veranderen gelet op de honderden jongeren uit de gemeente die dit jaar naar de middelbare scholen gaan. De verwachting is dat die aanwas komt. De politie geeft aan dat het goed is dat de jongerenontmoetingsplek fysiek al bestaat. Deze jongeren kunnen dan niet zeggen dat de jongerenontmoetingsplek te ver weg is.

3. Jeugdoverlast

Hoe kan de jeugdoverlast in Dalfsen in de tijdelijke vergunningsperiode beschreven worden?

De omgeving, het jeugd- en jongerenwerk en de politie omschrijven geen jeugdoverlast geconstateerd te hebben bij de jongerenontmoetingsplek. Het jeugd- en jongerenwerk, politie en gemeente constateren in geheel Dalfsen de afgelopen maanden weinig jeugdoverlast.

Voorafgaand de realisatie van de jongerenontmoetingsplek zagen politie, jeugd- en jongerenwerk een stijging in de overlastcijfers. De jongeren erkennen dat hun gedrag in de periode voorafgaand de realisatie van de jongerenontmoetingsplaats als overlast werd ervaren door het jeugd- en jongerenwerk, politie en de omgevingen waarin zij hingen. De jongeren wilden graag meewerken aan het initiatief van de politie en het jeugd- en jongerenwerk om een jongerenontmoetingsplek te realiseren zodat buurtbewoners geen last zouden hebben van de jongeren. Deze overlast vond vaak plaats op schoolpleinen en uitte zich in vernielingen en achterblijvend glas. Dit was aanleiding voor de behoefte aan een verwijsplek voor de politie en het jeugd- en jongerenwerk.

Doordat de jongerenontmoetingsplek nagenoeg niet gebruikt is, heeft de omgeving geen overlast op de locatie ervaren. De omgeving heeft tijdens de locatiekeuze door de gemeenteraad bezwaar gemaakt vanwege de verwachting van overlast op het moment dat de jongerenontmoetingsplek wel gebruikt wordt. Voor de omgeving blijft het verplaatsen van de verwachte overlast van schoolpleinen naar de jongerenontmoetingsplek niet de oplossing voor het probleem jeugdoverlast. Naast de verwachting van overlast en het eerdere daarover gemaakte bezwaar, is de omgeving beperkt in omvang en voelt zij de druk toezicht te houden vanwege beperkte sociale controle in een omgeving met onregelmatige verblijvende personen, waaronder gasten, treinreizigers en kampeerders.

De politie constateert dat de jeugd, die wel gebruik maakt van de jongerenontmoetingsplek, dit goed doet: volgens de gezamenlijk afgesproken regels. Er is geen sprake van rondslingerend afval, overlast van de jongeren of bijvoorbeeld rondscheurende auto's op het parkeerterrein. Dat jongeren over een eigen plek beschikken geeft volgens het jeugd- en jongerenwerk meer een eigen verantwoordelijkheid dan een gekaapt stiekem plekje in het donker.

4. Leren over een gezamenlijke procesaanpak

Welke lessen kan de Gemeente Dalfsen trekken over een gezamenlijke procesaanpak bij het realiseren van een jongerenontmoetingsplek?

De jongeren, de omgeving, het jeugd- en jongerenwerk en de politie trekken verschillen lessen over een gezamenlijke procesaanpak bij het realiseren van een jongerenontmoetingsplek. Allen geven zij aan dat het gesprek met de omgeving cruciaal is.

De jongeren vinden dat de gemeente Dalfsen onvoldoende heeft uitgelegd waarom de eerste zes aangedragen locaties van hun lijst niet mogelijk waren. De jongeren snappen dat niemand een jongerenontmoetingsplek in een straal van 100 meter van een woonhuis wil hebben. In het algemeen willen de jongeren meegeven dat veel mensen vaak bang zijn voor jongeren terwijl dit niet nodig is. Wanneer zij worden aangesproken op hun gedrag willen ze dit veranderen, het is echter teleurstellend voor de jongeren als door de omgeving direct de politie wordt gebeld.

De omgeving is teleurgesteld in de communicatie met het jeugd- en jongerenwerk en de gemeente voorafgaand aan de realisatie van de jongerenontmoetingsplaats. Onaangekondigd bezocht het jeugd- en jongerenwerk met een aantal jongeren de omgeving om de jongerenontmoetingsplek te bespreken. Dit gesprek is verkeerd geïnterpreteerd. De daaropvolgende gesprekken vonden pas plaats naar aanleiding van een krantenartikel, toen de locatiekeuze al aan de gemeenteraad zou worden voorgelegd. De omgeving en de politie geven dat er een te lange tijd tussen het eerste en tweede gesprek zat. Na de realisatie van de jongerenontmoetingsplek is over de jongerenontmoetingsplek alleen herhaaldelijk contact geweest met de gemeente. De politie heeft ondanks een aankondiging niet op specifieke momenten gevraagd naar de ervaringen van de omgeving rondom de jongerenontmoetingsplek. De omgeving heeft in algemene zin behoefte aan vaste contactpersonen bij de politie waarmee herhaaldelijk informeel contact mogelijk is.

Het jeugd- en jongerenwerk geeft aan dat verwachtingsmanagement voor de jongeren van uiterst belang is. Al met al heeft de periode van 'idee naar realisatie' een jaar geduurd en dit was van te voren niet duidelijk en verwacht. Het jeugd- en jongerenwerk geeft aan dat hierdoor een aantal jongeren de interesse voor de jongerenontmoetingsplek verloren heeft.

De politie geeft aan dat wanneer het vlammetje brand het ook warm gehouden moet worden in samenwerking met de omgeving om zo gezamenlijk draagvlak te creëren voor elkaar. Concreet geeft zij aan dat een aantal jongeren met de jongerenwerker langs de deuren kan gaan om het initiatief toe te lichten en om draagvlak te vragen in de omgeving. Na één of twee maanden na deze rondes is het zaak een informatiebijeenkomst te beleggen met de jongeren, de wethouder, jeugd- en jongerenwerk en politie zodat vanuit verschillende invalshoeken vragen vanuit de omgeving beantwoord kunnen worden. Wanneer een locatie op het oog is, is het goed om eventueel in een informatiebijeenkomst algemene afspraken met mekaar te maken. Hier kunnen dan de wethouder, de jeugd en de buurtbewoners de handtekening onderzetten.

5. Conclusie

Tot welke advies komt Gemeente Dalfsen over de tijdelijke vergunning van de jongerenontmoetingsplek op de huidige locatie, gezien vanuit het perspectief van gebruik en toverlast door betrokkenen?

Op basis van de gehouden interviews, constaterende dat er geen jeugdoverlast heeft plaatsgevonden op huidige locatie, en weinig overlast in de gehele kern Dalfsen, adviseert Gemeente Dalfsen de vergunning op de huidige locatie opnieuw af te geven voor een periode van één jaar. De jongerenontmoetingsplek is in zes maanden onvoldoende gebruikt om een oordeel te vormen over een definitief karakter van de locatie. Na dit jaar hebben nieuwe generaties jongeren in alle seizoenen van het jaar de kans gehad de jongerenontmoetingsplek te gebruiken waarna opnieuw een evaluatie zal plaatsvinden op gebruik en overlast. Op basis van deze evaluatie wordt geadviseerd een definitief oordeel te vellen over de geschiktheid van de huidige locatie op gebruik en overlast. Bij tussentijdse geconstateerde overlast op de huidige locatie van de jongerenontmoetingsplek blijven de huidige afspraken gelden en kan gehandhaafd worden.

1. Hoe kan het gebruik van de jongerenontmoetingsplek in Dalfsen in de tijdelijke vergunningsperiode beschreven worden?

De jongerenontmoetingsplek is nagenoeg niet gebruikt door de jongeren betrokken bij het initiatief. Deze jongeren hebben andere interesses ontwikkeld. Zij studeren, en wonen op kamers, zijn actief in de sportschool of zoeken elkaar in een café op. Zij hebben veel minder de behoefte hebben om te hangen. Wanneer deze behoefte er is wordt de jongerenontmoetingsplek door de twee groepen niet aantrekkelijk genoeg bevonden. Deze is te koud, tochtig en donker. Dit maakt dat de jongeren wanneer zij de behoefte hebben, elkaar in kleinere groepjes opzoeken op school- en kerkpleinen in plaats van dat ze naar de jongerenontmoetingsplek fietsen. Bij een meer aantrekkelijke jongerenontmoetingsplek op de huidige locatie willen ze hier naartoe fietsen.

Een jongere groep van 10 tot 15 14-jarigen maakt iets gebruik van de jongerenontmoetingsplek. Dit is een groep met een positieve houding en dito gedrag. Zij worden door de politie en het jeugd- en jongerenwerk als toekomstige gebruikers gezien. De verwachting van de politie is dat met de vele schoolgaande jongeren de jongerenontmoetingsplek meer tijd dan zes maanden nodig heeft om in te burgeren bij de jongeren.

2. Hoe kan de jeugdoverlast in Dalfsen in de tijdelijke vergunningsperiode beschreven worden?

Er is geen jeugdoverlast bij de jongerenontmoetingsplek geconstateerd en er is weinig overlast geconstateerd in de gehele kern Dalfsen. De jongeren die de jongerenontmoetingsplek wel gebruikt hebben, hebben dit volgens de afgesproken regels gedaan.

3. Welke lessen kan de Gemeente Dalfsen trekken over een gezamenlijke procesaanpak bij het realiseren van een jongerenontmoetingsplek?

Les 1: Communiqueer als gemeente actief met de beoogde omgeving(-en) over het initiatief voor een jongerenontmoetingsplek. Doe dit voordat de initiatiefnemers de omgeving hierover benaderen. Draag als gemeente zorg voor het juist interpreteren van de communicatie tussen de initiatiefnemers en de omgeving.

Les 2: Leg als gemeente goed uit waarom aangedragen maar niet geschikt bevonden locaties, niet geschikt worden bevonden.

Les 3: Schep, waar mogelijk, als gemeente verwachtingen over de duur van het proces van 'idee tot realisatie'.

Les 4: Breng als gemeente, jeugd- en jongerenwerk en politie de interactie tussen jongeren en omgeving onder de aandacht. Doe dit voorafgaand én na realisatie van een jongerenontmoetingsplek door samen regels te maken over onderling gedrag.